

הוראת הנושא השנתי שורשי עמ"י בשיעורי הכנה לחיים בחינוך המיוחד

מסמך זה מציע עקרונות ודוגמאות לשילוב הנושא השנתי "שורשי עמ"י" בשיעורי הכנה לחיים.

הנושא השנתי - הזדמנות לקידום מיומנויות אישיות ובינאישיות

הנושא השנתי "שורשי עמ"י" מתמקד בשלושה ערכים מרכזיים: מכוונות לעתיד, חיבור למורשת ועידוד יזמות.

העיסוק בערכים אלו מהווה עבור תלמידי החינוך המיוחד הזדמנות לקידום מיומנויות בינאישיות וחברתיות, כגון ייצוג עצמי, שייכות ומעורבות חברתית, יוזמה ופרואקטיביות.

לפיכך, שילוב הנושא השנתי בתחומי הכנה לחיים מאפשר מגוון הזדמנויות לקידום מיומנויות אלו, תוך הכללת התלמידים בתכנית הלימודים כבני גילם.

יזמות ומעורבות חברתית מקדמת איכות חיים

החינוך המיוחד חותר להעניק לכל תלמיד ותלמידה את האפשרות לחיות חיים מלאים, משמעותיים ובעלי ערך. תכניות איכות חיים מהוות תשתית מרכזית לתפיסה זו, ומבוססות על עקרונות של קידום אוטונומיה, חינוך לעצמאות, לבחירה ולקבלת החלטות, שותפות במעגלים רחבים, ולמידה משמעותית.

מעורבות חברתית ויזמות מהוות נדבך משמעותי ביצירת השייכות וההשתתפות של תלמידים עם מוגבלויות. הטמעת ערך היזמות והמעורבות החברתית, בשילוב עקרונות תכניות איכות חיים, מאפשרת לתלמידים עם מוגבלות לרכוש ולתרגל ידע, ערכים ומיומנויות, להשפיע על סביבתם, לחוות ולבנות עתיד שבו הם פועלים כאזרחים מעורבים, עצמאיים ומשמעותיים.

מערכת החינוך המיוחד פועלת לקידום איכות חיי התלמידים באמצעות יזמות ומעורבות חברתית. להלן עקרונות מרכזיים לקידומם:

- קידום אוטונומיה ויכולת בחירה** – מעורבות בפרויקטים יזמיים וחברתיים מאפשרת לתלמיד לקבל החלטות ולפעול באופן פרואקטיבי. הוא בוחר רעיון, יוזם, מתכנן ומיישם, וכך מתנסה בקבלת החלטות ובהשפעה על חיי ועל סביבתו.
- חינוך לעצמאות והתנסות בחיים האמיתיים** – תכניות לעידוד יזמות, מאפשרות לתלמידים לפתח מיומנויות ניהול עצמי ועצמאות תפקודית. כלומר, להציב מטרות, להתמודד עם אתגרים ולהשיג את מטרותיהם.
- שותפות במעגלים רחבים יותר** – יזמות חברתית מאפשרת לתלמידים עם מוגבלות להשתלב בקהילה, לתרום לאחרים ולהיות שותפים פעילים. זוהי חוויה מעצימה של שייכות, מעורבות ונתינה, המהווה תנאי לאיכות החיים.
- למידה משמעותית ומבוססת חוויה** – מעורבות ביוזמה אותנטית תוך חיבור לעולם התלמיד, מאפשרת למידה משמעותית, רלוונטית ומעוררת עניין.
- פיתוח תחושת ערך עצמי והעצמה אישית** – הצלחה בהובלת יוזמה, מאפשרת תחושת מסוגלות בקרב התלמידים ותורמת לתחושת הערך והזהות האישית שלהם.

להרחבה:

- קישורים לתוכניות קיימות ולדוגמאות במסגרות חינוכיות:

[רטון מעורבות חברתית](#)

סרטון פרויקט עיצוב לוגו

קורס יזמות עסקית – מגמה לעתיד, 30 שיעורים (קישור לשיעור ראשון לדוגמא)
התכנית המלאה בפורטל מגמה לעתיד- יב 3 מקבילה- קורס יזמות עסקית

מיזם כיתתי

2. דוגמאות לפרויקטים התנדבותיים:
 - הכנת עוגות/חלות למשפחות של חיילים בסדיר ומילואים בקהילה
 - מכירת עוגות ודברי מאפה, איסוף כסף לטובת נזקקים/עמותות/ציווד לחיילים
 - פעילות בבית הקשיש/בתי אבות לקראת חגים ובכלל
 - פעילויות בגני ילדים בחינוך המיוחד ובחינוך הרגיל
 - התנדבות בחקלאות מקומית/אזורית
3. דוגמאות ליוזמות:
 - הקמת מפעלונים או סדנאות תעסוקה וייצור בתוך בתי ספר, במסגרות חינוך מיוחד. לדוגמה: ייצור כלי בטון, נגרות, עיצוב והדפסה על בדים, כוסות, בקבוקים, גינה קהילתית.
 - שילוב של פרויקטים יזמיים בפעילויות יום לימודים ארוך
 - קיום ירידים קהילתיים למכירת תוצרי מפעלונים או סדנאות